

Huvudman

Gislaveds kommun
kommunen@gislaved.se

Beslut

Datum 2025-05-02

Dnr SI 2025:2512

Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Gislaveds gymnasium Innovationssektor i Gislaveds kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gislaveds kommun att senast den **15 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder så att bestämmelserna om lika tillgång till utbildning och kostnadsfri tillgång till lärverktyg efterlevs. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Gislaveds kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Gislaveds kommun ska vidta följande åtgärder

Lika tillgång till utbildning och kostnadsfri tillgång till lärverktyg

1. Se till att eleverna har tillgång till en dator i den utsträckning utbildningens upplägg förutsätter utan att tillgången villkoras av att vårdnadshavare eller elev skriver under en förbindelse som innebär en ekonomisk förpliktelse (1 kap. 8 § och 15 kap. 17 § skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:2512) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden under våren 2025 inlett en tillsyn av Gislaveds gymnasium Innovationssektor i Gislaveds kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Gislaveds gymnasium Innovationssektor följer gällande bestämmelser om lika tillgång till utbildning och kostnadsfri tillgång till lärverktyg.

Skolinspektionen har inhämtat ett skriftligt yttrande från Gislaveds kommun.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Lika tillgång till utbildning och kostnadsfri tillgång till lärverktyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Enligt en uppgift som inkommit till Skolinspektionen kräver Gislaveds gymnasium Innovationssektor att elever och vårdnadshavare ingår avtal om ekonomiska förpliktelser vid lån av dator. Uppgiftslämnaren uppger bland annat att man genom avtalet förbinder sig att på förhand gå med på krav på ersättning för de kostnader som kan uppstå till följd av skada på eller förlust av datorn. Därutöver uppges att avtalet är en förutsättning för utbildningen eftersom eleverna behöver datorn i sin undervisning.

Gislaveds kommun har yttrat sig över uppgifterna och anger i huvudsak följande. Datorn som eleverna lånar under sin studietid innehåller installerade program, funktioner och kompensatoriska hjälpmedel som eleverna behöver använda sig av under hela utbildningstiden och datorn kan därför likställas med att vara ett lärverktyg. Eleverna får låna datorn kostnadsfritt under sin utbildningstid under vissa förutsättningar. Av det avtal som elev och vårdnadshavare ska skriva under framgår att eleven lånar datorn och ansvarar under lånetiden för att datorn används på ett korrekt sätt, vilket bland annat innebär att datorn inte får hanteras oaksamt. I det fall en dator går sönder eller slutar fungera lämnas den in till kommunens IT-enhet, som skickar datorn för bedömning av skada till leverantör. IT-enheten återkopplar därefter den bedömning som leverantören gör av vad som orsakat skadan. Ärendet hanteras sedan utifrån utbildningsförvaltningens "Rutin för hantering av skadegörelse på fastighet, inventarier, digitala enheter m.m" som hänvisar till

skadeståndslagen (1972:207). Av bifogat kostnadsförslag framgår att leverantören i aktuellt fall gjort bedömningen att skadan uppstått på grund av yttre åverkan. Mot den bakgrunden gör kommunen bedömningen att skada uppstått till följd av vårdslöshet eller oaktsamhet och därmed ska skadeståndsanspråk riktas mot eleven. Skadeståndsanspråket regleras med hänsyn tagen till bland annat elevens ålder, vilket också framgår av rutinen.

Gislaveds kommun har inkommit med exempel på ett avtal angående lånedator till elev, ett kostnadsförslag avseende reparation av dator från leverantören av datorn samt utbildningsförvaltningens "Rutin för hantering av skadegörelse på fastighet, inventarier, digitala enheter m.m". Av det inskickade avtalet benämnt "Avtal angående lånedator/Ipad till elev" framgår under rubriken *Lånevillkor* bland annat att eleven, dvs. låntagaren, som tagit emot datorn bär ansvaret för att datorn inte skadas, förstörs, försämras eller försvinner och att eleven är ersättningsskyldig för kostnader för service, underhåll, reparation och förlust av datorn om inte dessa kostnader omfattas av garantin. Vidare anges i avtalet att service, reparation och skada bedöms och hanteras av gymnasiet, att eleven betalar upp till hela reparationskostnaden samt att eleven vid förlust av datorn är ersättningsskyldig gentemot kommunen med i normalfallet 1 500 kronor.

Av bifogat kostnadsförslag från leverantören anges att kostnadsförslag har skapats då aktuell dator utsatts för yttre åverkan, vilket inte täcks av datorns garanti. Summan som anges i kostnadsförslaget uppgår till 4 231 kr.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 8 § skollagen följer att alla, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ska ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av särskilda bestämmelser i denna lag.

Av 15 kap. 17 § skollagen framgår att utbildningen ska vara avgiftsfri och att eleverna utan kostnad ska ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål. Huvudmannen får dock besluta att eleverna ska hålla sig med enstaka egna hjälpmedel.

Av 15 kap. 18 § skollagen framgår att det får förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Skolinspektionens bedömning

Det är i ärendet ostridigt att den dator som lånas ut till eleverna är ett lärverktyg i skollagens mening. Huvudmannen måste då säkerställa att elever får tillgång till en dator i den utsträckning som utbildningens

upplägg förutsätter och på ett sätt som överensstämmer med skollagens krav.

Av utredningen framgår att elever och vårdnadshavare behöver underteckna ett avtal vid lån av dator. Genom undertecknandet förbinder de sig att betala kostnader för service, underhåll, reparation och förlust av datorn, om kostnaderna inte omfattas av garantin. Vid förlust av datorn ska eleven ersätta kommunen med i normalfallet 1 500 kr. Enligt Skolinspektionens bedömning kan den ekonomiska förpliktelse som låntagaren förbinder sig till vid undertecknandet av avtalet inte anses utgöra en sådan obetydlig kostnad som är tillåten enligt skollagen. En dator kan därför heller inte anses vara ett sådant enstaka hjälpmedel som huvudmannen kan besluta att eleverna själva ska stå för. Detta innebär att skolan genom att kräva undertecknande av ifrågavarande avtal villkorar tillgången till lärverktyg på ett sätt som inte är förenligt med skollagen. Att elever och vårdnadshavare, i likhet med vad Gislaveds kommun anger, på civilrättsliga grunder och med tillämpning av skadeståndslagen kan bli ersättningsskyldiga för olika typer av sakskada ändrar inte Skolinspektionens bedömning.

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående att huvudmannens verksamhet vid Gislaveds gymnasium Innovationssektor strider mot skollagens bestämmelser om att elever utan kostnad ska ha tillgång till lärverktyg och att alla, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ska ha lika tillgång till utbildning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Gislaveds kommuns verksamhet vid Gislaveds gymnasium Innovationssektor uppfyller inte författningarnas krav vad gäller lika tillgång till utbildning och kostnadsfri tillgång till lärverktyg. Det finns därför skäl att förelägga Gislaveds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Johanna Tinghammar Bruck

Beslutsfattare

Signerat av: Johanna Tinghammar Bruck

X Julia Axelsson

Föredragande

Signerat av: Julia Axelsson